

WŁOCŁAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII. Toruń

Prenumerata:
na miejscu mk.
9000, na prow.
mk. 10200. Za
odnoszenie do
domu dolicza się
1200 mk.
**Ogłoszenia za
wiersz nonparel.**
Pierwsza strona
450 mk., druga i
trzecia 350 mk.
czwarta 8-lamo-
wa 150 mk. Ogł.
drobne po 150 m.
za wyraz, tłust.
druk, podwójnie.
Najmn. ogł. 1500
mk. Dla zagran.
ceny o 200 proc.
wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosil, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-BJ DO 3-BJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Zakłady Ceramiczne RUMAKI Sp. Akc.

POLECAJĄ **KAFLE** w różnych gatunkach,

które posiadają stale na składzie w fabryce w większych ilościach. Ceny przystępne.

Wiadomość: Biuro Zarządu, Włocławek, ul. Łęska 32, tel. 146.

Zawiadomienie.

Szanownym moim odbiorcom miasta Włocławka i okolicy uprzejmie komunikuję, że wyroby moje

Wódki i Likierów

zostały zbadane w Państwowym Zakładzie Żywności w Warszawie, jak również na mocy Sądu Pokoju Okręgu I w Włocławku uznane w zupełności za dobre do użytku.

Dziękując uprzejmie moim Szanownym odbiorcom za tak wielkie dotychczas okazywane mi zaufanie, polecam się nadal łaskawej pamięci

z poważaniem

J. Glinka, Poznań
Wytwórnia Wódki i Likierów.

Rozrzucone myśli.

Z pośród wielu zagadnień codziennej myśli wysuwa się jedno najwięcej może na czasie, mianowicie kwestja, czy bolszewików można zaliczać nadal do ludzi. Dotychczasowe bowiem obserwacje wykazały, że bolszewik rosyjski jest to coś tak bardzo zdegenerowanego, coś tak wypaczonego i zniekształconego moralnie, że trudno, doprawdy, nazywać go człowiekiem, bez ubliżenia tej uświęconej wiekami nazwie, która znamionuje cechy wzniosłe, szlachetne, piękne. Homo sapiens — człowiek rozumny, to istotnie coś tak wzniosłego, coś tak świetlanego, że stanowczo musimy odmówić tej nazwy zezwierzęconym bolszewikom.

Słuszność naszych wywodów potwierdzają nieludzkie okrucieństwa, jakie stosują bolszewicy oprawcy względem J. E. arcybiskupa Cieplaka i 15 kapłanów.

Dreszcz oburzenia przejmie każdego cywilizowanego człowieka bez różnicy wiary i narodowości na myśl w jak straszliwy, wyrafirowany sposób znęcają się bolszewicy tyran

nad szronem jesieni przyprószonym Męczennikiem.

A jak niegdyś, przed dwoma tysiącami lat żadne krwi Sprawiedliwego żydostwo wyło przed oknami Poncjusza: Wypuść Barabasa — ukrzyżuj Jezusa, tak dziś krwią niewinnych oczekująca zgraja bolszewicko — judejska wyciągając swą szatańską pravicę ku światu i Polsce niedługo zarzyczy: Wypuście Smaragda i wszystkich jemu podobnych, a uwolnimy Jego.

Za cenę tej męczeńskiej duszy żądają uwolnienia wszystkich lotrów społecznych. Czy niema innego wyjścia? Jest, jest zapewne. Oto, stanowcza postawa rządu naszego już wiele uczynić może. Stanowcza postawa narodu ocali ich. Prześladowanie kapłanów polskich w Rosji jest to policzek Polsce wymierzony. Niegodni bylibyśmy nazwy wolnych, gdybyśmy takie traktowanie nas lekceważyli.

Wschód się wścieka, wschód szaleje — chrześcijaństwo, kultura, cywilizacja, człowieczeństwo zagrożone tam w swem istnieniu; tam — zwierzęcość sięga szczytu; trzeba — światło z zachodu tam podtrzymać; trzeba ratować ginący świat wschodni.

Kwiaciarnia „Wiosna”

przeniesiona Brzeska № 17, dom Mielkiego. Ogromny wybór kwitnących doniczkowych bzów, róż, azalii i in. Przyjmują się obstalunki na bukiety, wieńce, kosze i wogóle wszelkie roboty w zakres kwiaciarstwa wchodzące. Wykonanie artystyczne. Ceny bezkonkurencyjne.

Tak rozumieli człowieczeństwo i związane z niem obowiązki świeczniki Kościoła, ci kapłani-apostolowie, którzy powiedzieli wiernej swej braci: A my cię nie opuścimy aż do śmierci. Śmierć ta stanęła w ich progach tem straszniejsza, że pozostawiająca na pastwę losu tysiące ludzi, dla których gwiazdami przewodniemi i ostoją życia był sędziwy męczennik i stawieni z Nim przed sąd kapłani. Jedno jest tylko rozwiązanie. Za wszelką cenę wyrzucić ich z rąk oprawców, choćby za cenę wszystkich zbójów społecznych.

Polska i tak się ostoi. Wszystkich wypuścimy lotrów, lecz wszystkich z granic państwa usujemy.

Przedewszystkiem więc wymiećmy komunistów z naszego parlamentu; wyrzucimy tych, którzy siedząc tam, w miejscu Krylenki, nieodrodzonego syna humanae bestialitatis (ludzkiej zwierzęcości) inaczejby sprawy nie załatwiali zapewne. Nieśmy do nieświadomych mas narodu, do otumanionych przez wywrotowców mas robotczych — nieśmy pochodnię światła, którem uratujemy ich znieprawioną duszę i obalaćmy, zamarle sumienia. A wy, czerwoni panowie, pamiętajcie, że porywanie się na kapłanów, na Kościół i religję jest rękawicą rzuconą Bogu; jest to więcej jeszcze, niż porywanie się z motyką na... słońce! Nie pierwsi wy idziecie w tym kierunku. Byli już tacy, byli. Na szczęście imiona ich ku wieczystej hańbie zapisała historia. Pocóż je wylizywać?

Toż każde dziecko chrześcijańskie słyszało o kilkuwiekowych srogich prześladowaniach Ewangelji i jej tragicznego symbolu — Krzyża.

Niejeden wrogi tysiąc zęby połamał o zbawienne drzewo Krzyża Chrystusowego.

A On i Jego kapłani — jak byli przed dwoma lat tysiącami, tak są i będą aż do dnia Sądu, w którym Triumfator wieków przyjdzie, aby oddać każdemu według jego zasług.

Do spisu owych rzymskich bestii tyrańskich, które niewinne dusze chrześcijańskie rzucały na arenę neronowego cyrku zaliczyć historykom wypadnie i was czerwoni okrutnicy, nowocześni „apostolowie” wyuzdanej swobody i plugawego porządku społecznego. I wy jednak przedziecie, jak przeszedł Neron i Dioklecjan i Kaligula; i wy przedziecie jak przeszli kochankowie bachicznych uczt i wyuzdanych harców starożytnych heter.

I czemu to znęcanie się nad bezbronnymi? Czemu to znieprawianie siebie samych?

Polscy socjaliści, w was chyba nie wygasły doszczętnie uczucia ludzkości. Czyż możecie z podniesionem czołem nosić to społeczne znamię, to czerwono-krwiste piętno, którem wasi społeczni pobratymcy przesładują „na drodze prawnej” najlepszych synów Kościoła i Polski (?).

Czas najwyższy porzucić sztandary, pod którymi idą te czerwone zwierzęta. Jeśli nie chcecie, aby naród utożsamiał was z temi bestjami w ludzkim ciele, stanowczo musicie zmienić swoje oblicze, odmienić swą duszę i sumienie.

Dla ludu, dla proletariatu można zrobić wiele, i to naprawdę wiele w imię Ewangelji Chrystusowej. Tutaj czynów dla tego ludu nie mierzysz się cudzym prętem, ani miarą strajku; tu czyny dla ludzkości trzeba mierzyć poświęceniem własnym, własną pracą, własną ofiarnością, krwią i potem własnego życia. Czyż to nie wzniosłe, czyż to nie prawdziwie ludzkie?

Ile można zrobić dla proletariatu w imię Ewangelji mogliby powiedzieć męczeni przez waszych społecznych pobratymców Kapłani.

Idźcie na ulice głodnego i nagiego Piotrogradu, idźcie na ulice Moskwy i innych miast Rosji Sowieckiej i zapytajcie proletariata, ten głodny, obdarty, konający proletariata, ten nieszczęśliwy robotczy lud helotów judejskich — zapytajcie go o zasługi kapłanów katolickich, kapłanów polskich. On więcej wam powie, niż oni sami.

Czemuż więc tak od Ewangelji stronicie, czemuż mimo doświadczeń nie przedziecie pod wyciągnięte ku wszystkim pracującym i obciążonym ramiona Krzyża?

Polscy socjaliści wyzbądźcie się niemądrych mrzonek społecznych,

F. GOMULIŃSKI WŁOCLAWEK

poleca w sklepach swych:

Piekarska 16

Towary kolonialne: Mąka żytnia 1000 mk. funt, mąka pszenna 1300 m. funt., groch 700 m. f., pęczak 1000 m. f., bielidło 750 mk. funt. zapalki 2000 mk. paczka, mydło, gilzy, tutki.

3-go Maja Nr. 2

Towary galanteryjne: Skarpetki męskie 3200 mk., krawaty od 3200 mk., Pończochy jedwane 20000 m., pończochy żyrardowskie 6000 mk., szelki męskie 3600 mk., rękawiczki skórkowe 28000 mk. Wstążki, dżety, klamry.

które tyle już razy w życiu praktycznym skończyły się fiaskiem.

Odsunąć się od czerwonych komunistów, od tych, którym nazwy człowieka trzeba odmówić. Zbliżyć się dzień, w którym ci ludzie-zwierzęta demonstrować zechcą swoje uczucia publicznie.

Z wielkim rozmachem przygotowują się do zadokumentowania łączności z bolszewikami no i... z wami socjaliści polacy.

Jeśli zatem rzucić z siebie chęć wszelkie pozory bratania się z nimi, nie możecie w tym dniu święcić triumfu wolności człowieka, nie możecie dnia tego uważać za święto pracy, za święto wyzwolenia proletariatu. Macie na żywym okazy dogorywającej Rosji dowód, jak czuje się tam ten sam proletariatu, dla którego to święto zostało utworzone.

Święcenie dnia 1 maja łącznie z komunistami jest naigraniem się z tegoż proletariatu; jest to ironicznie-lotrowski gest dyplomatyczny w kierunku tego zdradzonego i rzuconego w otchłań nędzy ludu roboczego.

Dzień 3. maja — to naprawdę święto wolności. To brzask budzącej się świadomości, że „zbawienie leży pod siermięgą”.

3. maj — to świt lepszego jutra dla proletariatu.

Wy wiecie o tem dobrze, lecz sami siebie oszukujecie, nie chcąc o tem myśleć.

Doskonale wiecie, jakim kołem toczyły się i toczą dzieje ludów.

Czemu iść przeciw dziejowemu potokowi ewolucji społecznej?

Dzisiaj, w wolnej Polsce można wiele zrobić dla ludu, jeśli nie będzie się tyle dzwonić, ile czynić.

W zbrataniu się z zycziwą nam siostrzycą Francją możemy poczuć się tak silni, że wszystko, o czem tylko dla dobra narodu zamierzamy, wszystko to możemy osiągnąć.

W dniu 3. maja Warszawa i Polska powita w swych progach Tego, który potęgę germańskiego despoty zgruchotał.

Cały nasz naród, bez różnicy przekonań i stronnictw winien godnie powitać wielkiego Wodza pierwszego w Europie proletariackiego państwa. W dniu 3. maja powitanie francuskiego geniusza łączy się dziwnie z odsłonięciem pomnika ks. Józefa, który wszak nie za „burżujski“ ustrój państwowy walczył, zginął pod sztandarami Napoleona, tego cesarza-demokraty.

Zadokumentujmy i tym razem jedność naszą narodową w obliczu obcych, choć ze wszech miar miłych nam gości.

Niech widzą, niech podziwiają potęgę i ciężką naszą narodową, jak podziwiał nas świat w chwili Cudu nad Wisłą.

Leszek Lasiniski.

Zjazd młodzieży katolickiej.

W numerze wtorkowym z dnia 24 ub. m. podaliśmy na tem miejscu inaugurację Zjazdu młodzieży, która wypadła imponująco i na uczestnikach Zjazdu wywarła potężne wrażenie.

Ciąg dalszy następuje:

Po odczytaniu szczegółowego sprawozdania Sekretariatu Jeneralnego przez ks. Radomskiego z przebiegu dotychczasowej działalności Związku Stowarzyszeń Młodzieży w diecezji

Kujawsko-Kaliskiej, które to sprawozdanie podamy na następny raz, prze prowadzono wybór Rady Związku, w skład której weszli: ks. kan. Mikulski, ks. prałat Kuliński, p. Fr. Zieliński, p. mec. Urbańska, p. Dowmontowa, p. Doruchowska, drh. Koziański, drh. Kotarbiński, p. Alfertowiczówna i p. Rzdokiewicz. Poczem przystąpiono do omówienia wniosków.

Podczas przerwy obiadowej zwiędzała młodzież pod kierownictwem ks. kan. Gruchalskiego katedrę, bibliotekę i muzeum Seminarjum duchow.

O godz. 3-iej popołudniu rozpoczął się kurs związkowy dla młodzieży pod kierownictwem ks. Adamskiego; przy stole prezydjalnym zasiadli młodzi, by w ten sposób wyrobić w sobie zasady poprawnego obradowania i prowadzenia organizacyjnie pracy w Stowarzyszeniach. Wygłoszone były referaty przez ks. Adamskiego n. t.: »Formy parlamentarne«, »O przewodniczeniu w obradach« i »Zebranie Zarządu« z demonstracją. W dalszym ciągu wchodzi na mównicę p. poseł Czerniewski i wygłasza piękny referat »O miłości Boga i Ojczyzny«. Młodzież zapalona gorącymi słowami, nagradza mówcę oklaskami. Ks. Adamski mówi »O zebraniu Zarządu i urzędują z młodzieżą praktyczną demonstrację. Długa i ciekawa dyskusja pogłębiła bardzo rzeczowe referaty.

W czasie przerw zwiędzają wszyscy uczestnicy Zjazdu, a jest ich z górą 800, wystawę książek i prac ręcznych, umieszczoną w sali obrad »Polonia« oraz zakupują potrzebne książki i materiały organizacyjne dla Stowarzyszeń.

Pierwszy dzień Zjazdu kończy się Wieczornicą i przedstawieniem. Podczas Wieczornicy wygłosił piękny i bogaty w treść referat n. t. »Ideal a młodzież« p. Zieliński; chórz młodzieży »Spójnia« pod dykcją p. prof. Sypniewskiego wykonał kilka pięknych pieśni na cztery głosy, a zespół nauczycielstwa wrocławskiego wykonał pięknie kwartet i tercet smyczkowy oraz śpiewy solowe; następują deklamacje i przedstawienie.

Na drugi dzień, t. j. w poniedziałek 23 ub. m., odbył się dalszy ciąg obrad. Na wstępie odczytał sekretarz jeneralny ks. Radomski list i telegramy przesłane z życzeniami dla Zjazdu, a in. list od J. E. ks. biskupa Łukomskiego z Poznania, który nie mogąc dla ważnych spraw przybyć, przesłał błogosławieństwo biskupie, telegram od Związku Młodzieży na Pomorzu, od Sekretariatu Jeneralnego z Warszawy, Poznania i Łomży, od p. posła Sachv, list od Naczelnej Rady Stow. Młodzieży Akademickiej »Odrodzenie« z Warszawy i wiele innych. Pierwszy referat wygłosił ks. Adamski n. t. »Cwiczenia fizyczne w Stowarzyszeniach«. Po nim mówił ks. Radomski »Stowarzyszenia a Związek«, objaśniając obowiązki stowarzyszeń Młodzieży wobec Centrali Związku diecezjalnego. Bogaty w treść referat wygłosił p. prof. Fopp »O wychowaniu religijnem w Stowarzyszeniach« i p. Wolniewiczówna z Poznania »O przeszkodach w pracy Stow.«

Popołudniu zaś wygłosili referaty:

1) »Praca w zastępach« z demonstracją, ks. Adamski, 1) »Zadania i obowiązki kobiety współczesnej« p. Dowmontowa, 3) »Nasza organizacja i jej zadania« p. Walniewiczówna i 4) Cel i zadania naszych Stowarzyszeń« ks. Adamski. Po referatach i dyskusji zbliżyła się chwila zamknięcia Zjazdu. Prezydium główne z przewodniczącym ks. kan. Mikulskim na czele zajęło miejsce na estradzie również ks. dyr. Adamski i sekretarz Jeneralny ks. Radomski. Po odczytaniu komunikatów Sekretariatu Jeneralnego przez ks. Radomskiego, przystąpiono do omówienia i przeprowadzenia uchwał Zjazdu. Uchwały przez Zjazd przyjęte brzmią następująco:

1) Zjazd delegatów i delegatów Stow. młodzieży katolickiej zwraca się do młodzieży uczącej się seminarjów nauczycielskich i gimnazjów, ażeby w myśl hasła jedności narodowej gromadziła się do wspólnej pracy nad podniesieniem oświaty i pogłębianiem ducha religijności — w myśl tej rezolucji polecamy Zarządom zapraszać uczącą się młodzież do współpracy pod hasłem »Bóg i Ojczyzna« szcze-

gólniej podczas ferji świątecznych i wakacyjnych.

2) Zjazd delegatów zanosi apel do społeczeństwa starszego, zapraszając wszystkich ludzi dobrej woli do współpracy w stowarzyszeniach.

3) Dla dobra stowarzyszeń naszych winni patroni i Zarządy utworzyć patronat przy każdym Stow., do których należy zaprosić wszystkich ludzi chętnych i inteligentnych jak ziemianstwo, nauczycielstwo, pp. organistów oraz przedstawicieli innych instytucji społecznych i oświatowych.

4) Zjazd delegatów rozumiejąc pożytek i potrzebę diecezjalnego Związku Włocławskiego uchwala na rzecz tegoż Związku miesięczną składkę od członka 300 mk.

5) Celem ugruntowania wiary i obudzenia ducha religijności wśród młodzieży poleca się patronom i zarządom utworzenie przy stowarzyszeniach sekcji apologetycznej i eucharystycznej.

Następnie zabiera głos w imieniu zebranego Duchowieństwa ks. prob. Jedrychowski, dziękując inicjatorowi Zjazdu ks. Radomskiemu za trudy i prace podjęte na polu pracy społecznej wśród młodzieży i wznosi okrzyk na jego cześć, druhowie i druhyń czynią to samo. Wreszcie Sekretarz Jeneralny żegna w gorących słowach uczestników Zjazdu, życząc, by młodzież naszych stowarzyszeń apostołowała wszędzie i pracowała dla dobra kościoła i Ojczyzny, a tem łatwiej spełni teraz to zadanie, gdyż towarzyszy tej pracy błogosławieństwo Ojca św. Poczem ks. kan. Mikulski, przewodniczący prezydium Zjazdu udziela młodzieży cennych rad i wskazówek na drogę, wyraża podziękowanie wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia Zjazdu i zamyka Zjazd.

Z serc młodzieży wyrwa się pieśń »Wszystkie nasze dzienne sprawy«, poczem śpiewają wszyscy Rotę. Na zakończenie odbył się Raut w Polonji. Z prawdziwą radością podkreślić należy, iż Zjazd wykazał wzrastający postęp prac Stowarzyszeń naszych w całej diecezji Kujawsko-Kaliskiej i rokuje najlepsze nadzieje na przyszłość.

Ładny obrazek.

(Dokończenie)

»Gazeta Poranna« z dnia 11 b. m. № 97 (3730), omawiając sprawę organizowania spisków przeciw Polsce, między innymi zamieszcza bardzo ciekawe ustępy o rzekomej organizacji. A więc: »Zaczątków tej zbrodniczej akcji należy szukać w zjeździe polityków białoruskich w Pradze w 1921 r., na którym postanowiono z wiosną 1922 r. zorganizować »Powstanie«. W zjeździe tym rewolucyjnym uczestniczył obecny poseł na Sejm Polski Sergjusz Baranow, który występował jako prezes Komitetu białoruskiego w Grodnie; on też miał być kierownikiem akcji powstańczej w Grodzien-szczyźnie. Werbowaniem powstańców zajmował się drugi poseł na Sejm Polski Szymon Jakowiuk, który przechwalał się, że pozyskał 30.000 partyzantów, na co otrzymał pieniądze od rządu kowieńskiego i Chmary, porucznika wojsk litewskich.«

Dalej w »Gazecie Porannej« czytamy: »W kryjówece bandy tej w puszczy Białowiejskiej znaleziono list do Piłsudskiego i Karachana (przedstawiciela bolszewickiego w Polsce). Od byłego Naczelnika Państwa Piłsudskiego domagali się oni ustąpienia ziem białoruskich i zrzeczenia się praw Polski do nich; a do Karachana uciekali się o pomoc w przeprowadzeniu swego planu.«

A więc: Posłowie na Sejm Polski organizują zbrodniczą akcję przeciw Państwu Polskiemu i całemu społeczeństwu, werbują partyzantów, pa-

mordują, wysadzają mosty, a pomagają im w tem »wyzwoleńcy i socjaliści«. Dlaczegoż dotychczas posłowie ci nie zostali wydani Władzom sądowym, aby te wymierzyły na nich karę za ich oczywistą zdradę Stanu?

Tam w Rosji przelewa się krew polska, rozstrzelują i mordują obywateli polskich i duchowieństwo katolickie, a u nas w Sejmie polskim widzimy agentów Litwy i Rosji, których nie tylko, że się nie usuwa z Sejmu, ale jeszcze wypuszczają się ich z więzień — jak nap. komunistę Królikowskiego — byleby tylko podeprzeć temi szumowinami antypaństwowemi Rząd lewicowy i wzmocnić K-o lewicową.

Czyż nie czas, ażeby ta »żelazna miotła«, oparta na fundamencie nibyto polskim, wymiotła doszczętnie tę zarazę bolszewicką, która dotychczas tkwi w sercu Państwa Polskiego — w Sejmie Polskim.

Gdyby rzeczywiciście Rząd obecny zaczął wymiatąć ową zarazę litewskorosyjską, a której w Sejmie mamy bardzo wiele, to zapewne runąłby raz na zawsze. Runie, bo społeczeństwo polskie, wzruszone do głębi serca ostatnimi mordami bolszewickimi nad dostojnikami kościoła katolickiego i obywatelami Państwa polskiego, a także patrząc na to wszystko, co się dzieje wewnątrz kraju, t. j. komunizm, szpiegostwo, drożenie i bezradność »żelaznej ręki«, wymiecie to wszystko wraz z Rządem raz na zawsze, a powoła do życia taką »żelazną polską rękę«, która będzie umiała dosięgnąć wszystkich tych, którzy w ten lub inny sposób będą uprawiać politykę antypaństwową i antypolską i działać na niekorzyść Państwa i całego społeczeństwa polskiego.

Uroczystości 3 maja w stolicy.

Udział ziemianstwa w uroczystościach zapowiada się bardzo okazale, ziemianstwo nasze występuje pod egidą Rady Naczelnej Organizacji Ziemiańskich, łącznie z Radą Naczelną Organizacji Rolniczych, organizacji centralnych, reprezentujących zjednoczone w nich instytucje i organizacje oraz zrzeszenia ziemiańskie i robotnicze, społeczne, kulturalne, gospodarcze, przemysłowe i handlowe. Ogółem reprezentacja sfer ziemiańsko-robotniczych składać się ma z 325 osób.

Reprezentacja ta wystąpi przede wszystkim w dniu 2 maja w szpalerze przy pałacu Rady Ministrów podczas przejazdu marszałka Focha z dworca kolejowego, a następnie na uroczystościach w d. 3 maja przy odsłonięciu pomnika Księcia Józefa oraz w pochodzie.

W reprezentacji Ziemiańsko-rolniczej oprócz przedstawicieli Rad Naczelnych Organizacji Ziemiańskich i Rolniczych Rzpłtej Polskiej, przedstawicieli Związku Ziemian, Centr. Tow. Roln. i Kółek Roln. Tow. Kred. Ziemskiego, Banku Związków Ziemian i Banku Ziemiańskiego w Warszawie, oraz przedstawicielstwa oddziałów prowincjonalnych tych instytucji oraz kresowych przedstawicieli instytucji naukowych rolniczych jak i Wyższej Szkoły Gospod. Wiejsk. Instytuty w Puławach i w Bydgoszczy, przedstawiciele Kooperacji Rolnej Syndykatu Rolniczego, Spółki Handlu Ziemniopłodami, Meljoracji i inn. wreszcie przedstawicieli z rzeszeń: Rolników i leśników z wyższym wykształceniem, urzędników gospodarczych i w inn. oraz redakcji organów prasy Rolniczej...

Oddz. Opatowsko-Sandomierski Związku Ziemian zebrał na budowę pomnika Księcia Józefa 1.005.500 mk.

Ogłaszajcie się
w Słowie Kujawskim.

Co niesie dzień?

MAJ
1
WTOREK

Dziś: Filip i Jakóba ap.
Słow.: Ludomira.
Jutro: Królowej Korony
Polskiej, Atanaz.
Wschód słońca o g. 4.18
Zachód o g. 18.57
Wsch. księżycy o g. 19.47
Zachód o g. 5.

Nabożeństwo majowe. W dniu dzisiejszym we wszystkich kościołach rozpoczynają się nabożeństwa majowe. W katedrze nabożeństwo majowe będzie odprawiane codziennie o g. 7 w.

3-maja. Nasz dwubarwny numer na 3 maja zostanie wydany w znacznie zwiększonej liczbie egzemplarzy i będzie posiadał 6 kolumn. Korzystna okazja dla reklam.

Uroczysta Akademia w Polonji. Na akademjach w święto narodowe w d. 3 maja w ub. latach nie brały udziału szersze warstwy, gdyż i program nie był zastosowany w cenach i bilety za wysokie. Obecnie kierownicy chrześcijańskich organizacji dokładają wszelkich starań, by 3-maj wypadł jak najwspanialej. Poproszono pierwszorzędny chór Seminarjum Nauczycielskiego, znanych solistów śpiewaków i skrzypków przy akompaniamencie p. prof. Bojakowskiego. Wejście dla wszystkich po 500 mk. Rozpoczęcie punktualne o g. 7-ej wiecz. Bliższe szczegóły będą jeszcze podane.

Miljonówka. W sobotnim ciągnięciu wylosowano milionówkę № 4.977.984.

Od Redakcji. Z ogromnym ubolewaniem dowiedzieliśmy się, że na skutek naszej notatki i listu w sprawie wyborów uzupełniających do Towarzystwa Krajoznawczego, uważają się za Niemile dotknięte osoby, co do których nikt nie zamierzał stawiać żadnego sprzeciwu. Cała kwestja toczyła się wyłącznie w związku z jednym z panów, któremu nie zamierzamy robić przykrości, ale bądź co bądź musimy mieć tę cywilną odwagę i powiedzieć, że polityka jego w I-szym sejmie, wyrządzająca tyle przykrych niespodzianek dla kół miejscowych, które go wybrały, nie mogła przejść w zupełne zapomnienie. Informowano nas, że w szczególności czuje się dotkniętym p. Przemysław Kowalewski, dla którego mamy tylko słowa wielkiego uznania. Przyklasnąć tylko można Sz. Zarządowi, że w swoim gronie znowu posiada tak zasłużonego członka z lat przedwojennych. To samo należy powiedzieć o nowych członkach wprowadzonych świeżo do Zarządu. Cała sprawa wynika z przykrego nieporozumienia. Szkoda, że Sz. Zarząd, rozpatrując tę sprawę, nie przesłał Redakcji odpowiedniego wyjaśnienia względnie protokołu z posiedzenia, gdyżby to nastąpiło rzecz cała byłaby już dawno wyjaśniona i nikt z wybranych nie pozostawałby w przekonaniu, że ciąży na nim jakies zarzuty. Nie chcemy dalej tej sprawy roztrząsać, w końcu musimy tylko zaznaczyć, że tem bardziej przykra jest dla nas, że jesteśmy z wielkim uznaniem dla Towarzystwa Krajoznawczego, jako dla organizacji o niezmiernie doniosłym znaczeniu. Zawsześmy w miarę możliwości T. K. popierali i pragniemy na przyszłość popierać. Zastrzeżenia co do jednej osoby nie powinny ubliżać Towarzystwu. Pomiedzy przyjaciółmi nie powinno być niezgody. Jeżeli powstanie nieporozumienie należy je wyświecić.

Stacja Opieki nad matką i niem. składa serdeczne podziękowanie Kółku Ziemiakom Niezawskich za 500.000 mkp. złożonych na ręce p. dr. Miklaszewskiego na potrzeby Stacji.

Przyjazd profesora Henryka Mościckiego do Włocławka. Dnia 9 maja r. b. przybędzie do naszego miasta znany historyk, autor dzieł historycznych i świetny mówca, profesor Henryk Mościcki w celu wygłoszenia odczytu pod tytułem „Prusy a Polska“ (rzędy Fryderyka II na ziemiach polskich).

Akademję, na której Włocławianie, będą mieli sposobność usłyszeć zna-

komitego mówcę, urzędują dnia 9 maja Związek Obrony Kresów Zachodnich na rzecz gimnazjum polskiego w Gdańsku i akademików gdańskich.

Szczegóły akademji i odczytu profesora Mościckiego będą podane w najbliższej przyszłości.

Wycieczka krajoznawcza jednodniowa na Targi do Poznania: wyjazd i powrót specjalnym wagonem pociągiem kurjerskim. Punkt zborny w nocy z 2 na 3 b. m. na dworcu D. Z. o godz. 3 rano. Powrót do Włocławka o godz. 4 rano 4 maja.

W programie oprócz zwiedzenia Targów, zwiedzenie zamku starego Ratusza i t. p. Zapisy tylko do 7-ej i maja przyjmuje Biuro Dzienników i Ogłoszeń L. Makowskiego, przyczem członkowie Tow. Krajoznawczego i Stow. Techników tytułem zaliczki wpłacają po 25.000 mk. od osoby, a wprowadzeni goście po 30.000 mk. Liczba osób ograniczona. Wycieczkę prowadzi inż. Olszakowski.

Bazar Chrześcijański. Do niedzielnego № „Słowa Kujawskiego“ dołączono reklamy Bazaru Chrześcijańskiego.

„Bazar Chrześcijański“ wprowadza na nasz rynek kupiecki nowość przez zaopatrywanie się w materiały od najwyższych do najniższych gatunków, chcąc w ten sposób uprzystępnąć w nabywaniu najszerzszym sferom publiczności. Dowiadujemy się, że „Bazar Chrześcijański“ zaopatruje swoje składy tak zwanymi walencienkami. Zapewne nasze panie powitają z uznaniem tę nowość.

Ze Zjazdu (Podziękowanie.) Sekretarz Generalny Związku Stowarzyszeń Młodzieży Katolickiej składa serdeczne podziękowanie wszystkim Paniom i Panom Komitetu króży nie szczędziły pracy, trudu i czasu, by przyczynić się do uświetnienia wielkiego Zjazdu Młodzieży Katolickiej; Magistratowi, Wiel. O. Gwardjanowi p. Jaźwieckiemu i t. d. za użyczenie kwarter dla młodzieży; nauczycielstwu z p. prof. Sypniewskim na czele za zorganizowanie pięknej Wieczornicy; druhom i druhom „Spójni“ za dzielną pracę w komisjach, w sekretariacie i za przedstawienie; miejscowej policji za pomoc w utrzymaniu wzorowego porządku; Zarządowi Polonji za użyczenie wielkiej sali na obrady Zjazdu, Wieczornicy i Raut. „Ks. Kan. Mikulskiemu, ks. Petrykowskemu, pp. Xiężopolskim, p. Dowmontowej, ks. kan. Kruzyńskiemu i p. dr. Olszewskiemu za użyczenie kwarter dla gości. p. A. Postolskiemu za piękne udekorowanie sali i Kościoła; p. maj. Żukotyńskiemu za udzielone furmanki i pomoc w przygotowaniach do Zjazdu; Kółu Ziemiaków i p. Kretkowskiej za kartofle i ofiarę 200.000 Mk; pp. Dórchuchowskiemu za słomę i artykuły spożywcze; p. K. Glińskiej z Otmianowa, maj. Stary Brześć za udzieloną słomę; cukrowni Brześć, cukrowni Chelmica i p. Brochockiej za ofiarowany cukier; p. Klabeckiemu za ofiarę 100.000 Mk. i trzy latarnie; pp. Eichenwaldom i fabryce Bohm za ofiarę 100.000 Mk. oraz udzielenie powozów; p. Fr. Zielińskiemu za hojną ofiarę pieniężną i udzieloną pomoc p. Klódkowskiemu za ofiarę 100.000 Mk. i cechowi piekarskiemu za 10 klg. chleba. Wreszcie wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do uświetnienia wielkiego Zjazdu Młodzieży Katolickiej Stowarzyszeń naszych składa z serca całego serdeczne Bóg zapłać.

Ks. A. Radomski
sekretarz Generalny

P. P. S. denuncjuje klasowe związki, gdyż w swojej odezwie publicznie przyznaje się, że one zostały opanowane przez komunistów. A więc wrogów naszego Państwa. Czy władze bezpieczeństwa nie wydadzą z tego konsekwencji?

Lamentacje P. P. S. Wyrażnie w odezwie P.P.S. z racji 1 maja czytamy, (tylko prosimy przeczytać uważnie) „Panowie komuniści mogą się

cieszyć, że udało się im rozbić związki klasowe, że panują i rządzą w Radzie Związków... wobec tego jaka rola jest P. P. S. jeśli w związkach panują i rządzą panowie komuniści?

P. P. S. broni zdrajców Polski. Na posiedzeniu Sejmu w dniu 27 kwiet. rozpatrywano sprawę posła Łuckiewicza ukraińca, który nawoływał w Kownie do walki z Polską, do nieplacenia podatków, ukrywania się przed służbą w wojsku i t. d. jest to jedna zdrada Państwa. Na mocy konstytucji Łuckiewicz winien być oddany pod sąd i tak się stało, tymczasem posłowie P. P. S. głosowali przeciwko wydaniu, więc w obronie komunisty ukraińca zdrajcy Polski, hańba im za to! W odezwie swej kłamią, że PPS. to nie komunizm.

Ze Stowarzyszenia Urzędników Państwowych. Zarząd Stowarzyszenia Urzędników Państwowych we Włocławku niniejszym zawiadamia pp. członków i sympatyków S. U. P., że od dnia 1 maja r. b. przystępuje do spłaty „Pożyczki Inwestycyjnej“ zaciągniętej na przeprowadzenie remontu lokalu Stowarzyszenia.

Począwszy od dnia 1 maja do dnia 1 lipca r. b. spłata wymienionej pożyczki odbywać się będzie w każdy wtorek od godziny 7 do 8 wieczorem w lokalu Stowarzyszenia.

Sprawa emerytów została załatwiona. Rada ministrów uchwaliła wreszcie projekt ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych. Nowa ustawa emerytalna opiera uposażenia emerytalne na ostatnio pobieranych poborach czynnych w stosunku do lat służby oraz przewiduje automatyczne podwyższenie poborów emerytalnych w razie podwyższenia poborów czynnych, nadto reguluje sprawę uposażenia emerytów byłych państw zaborczych i uwzględniła przy obliczeniu lat zaliczanych do emerytury normalny czas studjów uniwersyteckich.

Zgłaszanie się nauczycieli gimnastyki na czas wakacji do wojsk obozów letnich dla młodzieży. Nauczyciele gimnastyki i sportów, posiadający świadectwa, wydane w latach 21, 22 i 23 z ukończenia państwowych kursów wychowania fizycznego w Poznaniu, Krakowie i Warszawie oraz Centralnej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu proszeni są o składanie ofert na instruktorów wychowania fizycznego w obozach przysposobienia wojskowego dla młodzieży organizowanych przez Min. Spraw Wojsk. w porozumieniu z Min. W. R. i O. P.

Czas trwania od 1. Lipca do 20. sierpnia.

Wynagrodzenie — wyżywienie w naturze i pensji w wysokości 1.000.000 Mk. za cały czas.

Zajęcie — 4 godz. dziennie. Oferty pisemne zgłaszać należy do Oddz. III. Szt. Gen. Al. Szucha Nr. 23. do dn. 1 czerwca z podaniem rodzaju ukończonego kursu i roku ukończenia, numeru świadectwa, adresu i zajęcia.

W miarę możliwości uwzględnione zostaną życzenia kandydatów odnośnie do przydziału do poszczególnych Okręgów Korpusów.

Informacji wszelkich o powyższym udziela Oficer Instrukcyjny P. K. U. Włocławek, por. Niklewicz.

Trylionowy spadek. Gazety niemieckie obwieszczają sensacyjne szczegóły o spadku po biskupie anglikańskim Morris Jack Horowitzu. Ów biskup był emigrantem polskim Mościkiem Jakóbem Horowitsem, który w młodym wieku uciekł przed wojskowością z Będzina. W Ameryce, przyjąwszy wiarę anglikańską i po odbyciu studjów teologicznych doznał się godności biskupa. Umarł przed 20 laty w 58 roku życia. Nie zostawił żadnego testamentu. Dopiero teraz rodzina, zamieszkała w Piotrkowie zainteresowała się majątkiem wynoszącym 180 milionów dolarów. We Włocławku także mieszkają krewni zmarłego. Niedawno zgłaszała się do naszej redakcji jedna z jego krewnych. Rodzina przeznaczą 2.000.000 dolarów za ułatwienie odzyskania spadku.

POLSKA MACIERZ SZKOLNA.

Polska Macierz Szkolna czyni przygotowania do tradycyjnej swej kwesty majowej na cele oświatowe pod hasłem „Daru Narodowego 3 maja“.

W r. b. kwesta ta, mająca trwać cały tydzień, poczynając od d. 3 maja, wypaść winna wspaniale: łączy się ona bezpośrednio z uroczystościami narodowymi dnia 3 maja, na które przybywa marszałek Foch oraz przedstawiciele kilku innych zaprzyjaźnionych z Polską narodów, aby być obecnym przy odsłonięciu pomnika naszego bohatera narodowego, który zginął w obronie honoru oręża polskiego, osłaniając odwrót armji francuskiej pod Lipskiem.

Dzień 3 maja w r. b. jest świętem wielkim rocznicowym sprawiedliwości i światła, świętem przeszłości, z którego uczynić nam trzeba święto przyszłości narodu. Przyszłością narodu jest jego dziecko... O dziecku tem i potrzebach wychowania go w atmosferze jasnej, atmosferze szkoły, która uczyła piękna i wszystkiego, co dobre, szlachetne i wzniosłe myśleć winno całe społeczeństwo i dać z siebie ofiarę, by pomódz państwu w dziele oświaty powszechnej.

„Choć raz w rok trzeba Polskę od końca do końca rozpalic wielkim płomieniem ofiary na ten cel wzniosły.“

Czyni to właśnie Polska Macierz Szkolna i nawołuje już teraz całe społeczeństwo:

„Pamiętaj hasło ofiary na oświatę polską w dniu święta narodowego 3 maja“.

Apel ten nie powinien pozostać bez echa szerokiego, które rozlegać się winno po całej Polsce.

Społeczeństwo zdobyć się winno na czyn solidarny w obliczu przybywających na polskie święto narodowe 3 maja gości naszych z Francji...

W każdym oknie domów polskich niech widzą oni choć po jednej nalepce P. M. S., a każdy przechodzień niech nosi przypięty znaczek P. M. S. jako dowód złożonej ofiary na oświatę — jako daru narodowego święta 3 maja r. 1923.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE.

× Pomimo, że na komisji uchwalono wydać posła Okonia sądom za nadużycia w Sejmie Okoń uzyskał za sobą kilka głosów większości. Wydano tylko posła Łuckiewicza za zdradę państwa.

× Informują nas, że w każdym pułku, czy równorzędnym mu oddziale, zostanie założona t. zw. „złota księga“, obejmująca spis poległych, rannych i odznaczonych oficerów i szeregowych.

× Wydział kultury i sztuki województwa Warszawskiego zajął się restauracją dworku w Żelazowej Woli, w którym urodził się Chopin.

× Poważne kóło zastanawia się nad możliwością budowy portu w Tczewie, aby uniezależnić się od Gdańska, który stosuje postępowy bojkot względem Polaków.

× Wielki tydzień Czerwonego Krzyża odbędzie się w tym roku od 20 do 26 maja.

× W ub. niedzielę ks. biskup Gall dokonał poświęcenia sztandaru Związku telefonistek w Warszawie.

× Marszałek Foch został zaproszony przez Poznański Komitet Zjazdów katolickich na zjazd do Leszna, który rozpocznie się d. 6 maja. Marszałek odpowiedział, że przybędzie, o ile pozwoli na to program pobytu w Poznaniu d. 7 maja.

× Na ostatni dzień Targu Poznańskiego przybędzie delegacja gdańska, w skład której wejdą konsulowie państw obcych oraz wybitni kupcy.

Z CAŁEGO ŚWIATA

× Władze francuskie aresztowały w Kastrop wielu agitatorów nacjona-

listycznych, wśród których znajduje się były admirał floty niemieckiej.

× W Moskwie krąży uporczywe wiadomości, że w razie wydania przez sąd sow. wyroku śmierci na patriarchę Tichona, musi dojść w Rosji do pogromów żydowskich? już obecnie oburzenie na żydów jest bardzo duże. W Moskwie kolportowane są pogłoski o pogromach w Kijowie i Odessie.

× Budżet Niemiec w r. 1923 zamyka się deficytem 10 biljonów.

× Pruski prezes ministrów, Braun, oświadczył się za scalaniem Niemiec przez skasowanie drobnych państw i związkowych.

× Słowacy w odpowiedzi na propozycję rządu czeskiego, co do udzielenia koncesyj politycznych Słowakom, oświadczyli, iż jedyną podstawą porozumienia Słowaków z Czechami, może być tylko uznanie odrębności Słowaczyny i jej praw autonomicznych.

× Delegat papieski, który ostatnio bawił w Rosji sowieckiej i o którego aresztowaniu donosiły depesze, wrócił do Rzymu.

TELEGRAMY.

Marsz. Foch wyruszył już w drogę do Polski.

W Warszawie odbędą się ważne narady polityczno-wojskowe.

PARYŻ, 29.IV. Marszałek Foch odjechał do Polski o godz. 8 i pół. Towarzyszy mu generał Hergault, zastępca szefa sztabu generalnego oraz major Mierry, kapitan Lhopital i oficerowie ordynansowi.

Podczas pobytu Marszałka odbędą się w Warszawie ważne narady polityczno-wojskowe, wynikające z układów, podpisanych w Paryżu w lutym 1921 roku.

Na dworcu żegnali Marsz. wszyscy członkowie poselstwa polskiego oraz oficerowie, odbywający studia w Paryżu.

Marszałek wyraził im swoją radość, że wreszcie może zrealizować dawno powzięty zamiar złożenia wizyty Niepodległej Polsce.

Pod rządami warjata.

BERLIN. (Rps). Jeden ze znanych psychiatrów szwedzkich omawia w prasie szwedzkiej tajemniczość, którą otoczona jest choroba Lenina. Mówi on między innymi: „Gdyby w rzeczywistości Lenin umarł ostatecznie w stanie zupełnego paraliżu, to ludzkość stanęłaby przed trudnym do zuiwienia faktem: wielka tragedia rosyjska stałaby się ponurą farsą, czyli nawet rzeczą tego rodzaju, która nie miała nigdy miejsca i niema dotąd imienia. Jasnem jest, że jeśli Lenin znajduje się obecnie w ostatnim stadium paraliżu postępowego, to podczas ostatnich lat swych występów na arenie politycznej przechodził on poprzednie okresy tej choroby. Czyli mówiac językiem popularnym — znajdujący się na wolności warjat przyswoił sobie władzę nieograniczoną nad 140 milionami ludzi, wtrącając ich do piekła masowych zabójstw i głodowej klęski, podobnego któremu nie przeżywał nigdy żaden z narodów“.

Spisek warmjiczermowej

RYGA. (Rps). Z Moskwy komunikują o wykryciu na Kaukazie spisku wojskowego, w którym brali udział liczni oficerowie armii czerwonej. Spiskowcy oczekiwali przyjazdu na Kaukaz Trockiego, którego miano zabić, co miało być hasłem do ogólnego powstania w oddziałach armii czerwonej.

nej. Aresztowano szereg wyższych dowódców w Tyllisie i Władykaukazie i kilkudziesięciu aresztowanych wysłano do Moskwy. W związku z tymi aresztowaniami wszystkie więzienia są przepełnione. Czerwocząjka gruzińska „pracuje“ usilnie. Z ogólnej liczby 1.200 aresztowanych rozstrzelano już przeszło 200 osób. W głównym więzieniu tyfliskim w zamku Metehskim 600 więźniów ogłosiło głodówkę.

Ameryka zrywa z sowietami.

PARYŻ, 30.IV (Pat). „New-York-Herald“ donosi, że decyzja departamentu stanu skasowania konsulatu amerykańskiego we Władystoku spowodowana została groźbą sowietów cofnięcia exequatur konsulowi. W ten sposób Stany Zjednoczone ostatecznie zerwały wszelkie stosunki oficjalne z sowietami. „New-York-Herald“ podaje również, że departament stanu nie przyłączy się do angielskiego protestu w Moskwie przeciwko traktowaniu cudzoziemców oraz przeciwko prześladowaniom religijnym.

Co mówią Niemcy o nas.

BERLIN 30.4. (Pat). Nacjonalistyczna „Deutsche Tagespost“ zamieszcza dziś artykuł pióra b. pułkownika, a obecnie kierownika habkystycznego „Ostmarkverein“ hr. Hasslingena poświęcony Polsce. Autor ostrzega przedwzrostkiem mieszkańców Pomorza niemieckiego przed niebezpieczeństwem penetracji Polaków na ten obszar oraz przed działalnością Związku obrony kresów zachodnich. Autor mimowoli wystawia Polakom dobre świadectwo, gdy twierdzi, iż każdy Polak zagranicą pozostaje nadal całą duszą patriotą polskim i łąnie do Ojczyzny.

Zamachy niemieckie w zagł. Ruhry.

KOLONJA, 29. 4. (Pat.) „Kölnische Zeitung“ donosi, że wczoraj wieczorem na zmilitaryzowanej linii kolejowej Hattingen—Vorhalle wysadzono w powietrze 2 mosty.

Długotrwałe trzęsienie ziemi na Kamczatce.

MOSKWA, 29. 4. (Pat.) Z Czyty donoszą: Trzęsienie ziemi w Kamczatce trwa dalej. Dotychczas zginęło 16 ludzi.

Walka z drożyzną zboża na Węgrzech.

BUDAPESZT (AW) Minister aprowizacji zapowiedział przesowić giełdy zbożowej, że w razie dalszej wyżki cen produktów rolnych wyda rozporządzenie zamknięcia giełdy zbożowej na 3 tygodnie i poleci skonfiskować zapasy pszenicy i mąki, znajdujące się w magazynach.

Wykrycie szajki komunistów.

ŁÓDŹ (AW). W nocy z 28 na 29 b. m. policja łódzka dokonała szeregu rewizji w północnej dzielnicy miasta, rezultatem czego było aresztowanie około 20 osób, u których znaleziono dużo bibuły komunistycznej oraz listę kandydatów partii komunistycznej do łódzkiej rady miejskiej.

W związku z obławą opieczęto wano lokal związku zawodowego przemysłu skórzanego i przemysłu drzewnego pod zarzutem działalności antypaństwowej.

Pościg za zbiegami z więzienia mokotowskiego.

W pościgu bierze udział policja-piechota i kawalerja. — Sprawa, dzono psa policyjnego.

Z rozporządzenia komendanta głównego policji państwowej wysłano na poszukiwania bandytów, zbiegłych z więzienia mokotowskiego oddział piechoty i kawalerji z kulomiotami

Na czele wyprawy stoi nadkomisarz Sarnecki.

Z Płocka wysłano też tresowanego psa policyjnego.

Razem z policjantami w obławie bierze już udział około 1,000 osób.

Odpowiedzi Redakcji.

P. S. Koprowicz, Chicago. Otrzymałmy czek na 720.000 marek. Ze sumy tej, stosownie do życzenia, wypłaciliśmy 500.000 marek na budowę kościoła św. Stanisława. Resztę na prenumeratę Słowa Kujawskiego. Sz. Pan pisze: „życzeniem moim było powrócić do Polski, ale z powodu oplakanych stosunków, jakie tam panują, jeszcze przez pewien czas pozostanę w Ameryce“. Możemy zakomunikować dobrą nowinę, że w najbliższym czasie ma być powołany rząd, który będzie miał oparcie w większości narodu. Naszym zadaniem jest dojście do tego przeświadczenia, jakie posiada Ameryka, która poznała się na wartości socjalistów, wprowadzających do gospodarki państwowej rozkład i zniszczenie. My tutaj w kraju bardzo się cieszymy, że absolutnie większa część polskiego społeczeństwa w Ameryce pozostała werną zdrowej zasadzie narodowej i nie dała się pociągnąć hasłami takich antynarodowych i wrogich dla państwowości polskiej pism, jakimi są na waszym gruncie „Ameryka Echo“ lub „Straż“.

Po obliczeniu prenumeraty podamy w jednym z najbliższych numerów, do jakiego czasu zostało Słowo Kujawskie opłacone.

Korespondentowi z Dobrego. Ze współczuciem odczytaliśmy list Sz. Pana. Tak to się dzieje w naszych stosunkach zaściankowych. Nie byłoby przykrości, gdyby się zamykało oczy na wszelkie nadużycia, o których pan donosi. Jak tylko wytknąć nadużycie, zganić pijaniców, karcarzy i t. d. w tej chwili obraża. Nie możemy się jednak krepować względami i zło należy nazwać po imieniu. Prosimy się nie zrażać i informować dalej Redakcję.

OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj.

Do dyspozycji ks. kan. Mikulskiego p. J. Ułasiński mk. 150.000, jako przewyżkę ponad przewidziane ustawą komorne od lokalu zajmowanego przezemnie w domu przy ul. Botanicznej № 27.

Na dom sierot znalezione 3.700 mk. Na ochronkę przy ul. Przedmiejskiej znalezione 3.700 mk.

Na stację opieki nad matką niemowlęciem Czerniewickie Koło Ziemian mk. 147.000.

BITWA NA NIEBIE! Co? Gdzie? Jak? Kiedy?

Przyslij 1500 mk. pod adresem:

W. NARODOWICZ
ul. Krochmalna 83 w Warszawie,
a otrzymasz odwrotną pocztą ciekawą Książkę pod powyższym tytułem.

Egzemę, Liszaje i t. p.
usuwa maść
„Lain Age“ sprzedają apteki
i składy apteczne.
Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

Suchoty oraz wszelkie piersiowe
choroby
leczy „Balsam Thioocolan Age“.
Używa się za poradą lekarza. Sprzedają
apteki i składy apteczne.

Choroby żołądka, kiszki, nerek,
obstrukcje, hemoroidy i t. p.
radzykalnie
leczą Szwajcarskie gorzkie zioła
Dr. Bauera — oryginalne z marką „Kogut“.
Sprzedają apteki i składy apteczne.

CEGIELNIA
ZAZAMCZE
Heide Bracia Szulc i S-ka
POLECA
CEGLĘ
selykatową (białą).
Kantor przy fabryce w Zamczu
pod Włocławkiem.

K T O
pragnie widzieć Ojczyznę całkowicie odrodzoną państwowo,
dąży do jej zupełnego odrodzenia państwowego,
chce przyczynić się odrobiną dobrej woli przy odbudowie państwowej, niech pracuje i oszczędza.
Wszelkie oszczędności powinno się składać tam, gdzie za uczciwość i pracę płacą uczciwością i pieniądzem.
Instytucje prywatne, które przyjmują lokaty pieniężne w formie pożyczek, powinny budzić zaufanie w składających zaszczędzone pożyczki.
Zaufanie społeczeństwa zdobywa się długoletnią uczciwością i rzetelnością.
Jedną z poważnych, uczciwych, chrześcijańskich instytucji jest znana firma handlowa
Jan Klabecki, Włocławek, Brzeska 8,
która przyjmuje pożyczki w markach polskich,
oblicza je na walutę złotą,
wypłaca zobowiązania w terminie na podstawie mocnej waluty złotej płacąc wysokie procenty.
Firma Jan Klabecki nie uprawiała nigdy i nie uprawia żadnych spekulacji walutowych, tylko pragnie przyczynić się w małej mierze do odciążenia szkodliwych form społecznych, obniżających kurs waluty własnej, wynikłych z wytworzonego pokątnego handlu towarami, co przyczynia się także do wzmocnienia drożyzny.

OGLOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks starszy felczer, były szpitala św. Łazarza, wenerycznego. Przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór. Brzeska № 13.

Do sprzedania fabryka motorowa z powodu wyjazdu na bardzo przystępnych warunkach. Przedmiejska № 18 w Włocławku. W. Wińczak.

Lokomobila i elewator do słomy do sprzedania. Chmielna 15.

Poszukuję 3 pokoi z kuchnią w śródmieściu za wysokim wynagrodzeniem. Oferty w księgarni Rubinsteina 3-go Maja 27.

Skład skór Nowy Rynek 9. Nadeszły pierwszy gatunku Pfeiffra, Tamera i inne. Również chromy, gemzy. Sprzedają w każdej ilości, wycinam na pary, przyszewki i t. p.

Stołowania całodziennego (bez mieszkania) poszukuje kawaler na stanowisku. Zgłoszenia sub „Stołowanie“ przyjmuje adm. Słowa Kuj.

OD WYDAWNICTWA

Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, tyczące się zebrań, odczytów, i koncertów, rozporządzeń itp. będą umieszczone po uprzednim opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczone.